

Az alapjövedelem társadalmi megítélése

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE

REZÜMÉ

A Republikon Intézet havi közvélemény-kutatásának részeként a Megújuló Magyarországért Alapítvány megbízásából az alapjövedelem témájában is kikérte a válaszadók véleményét. A nem, életkor, végzettség és településtípus szerint reprezentatív kutatást 1000 fős mintán végeztük április utolsó hetében.

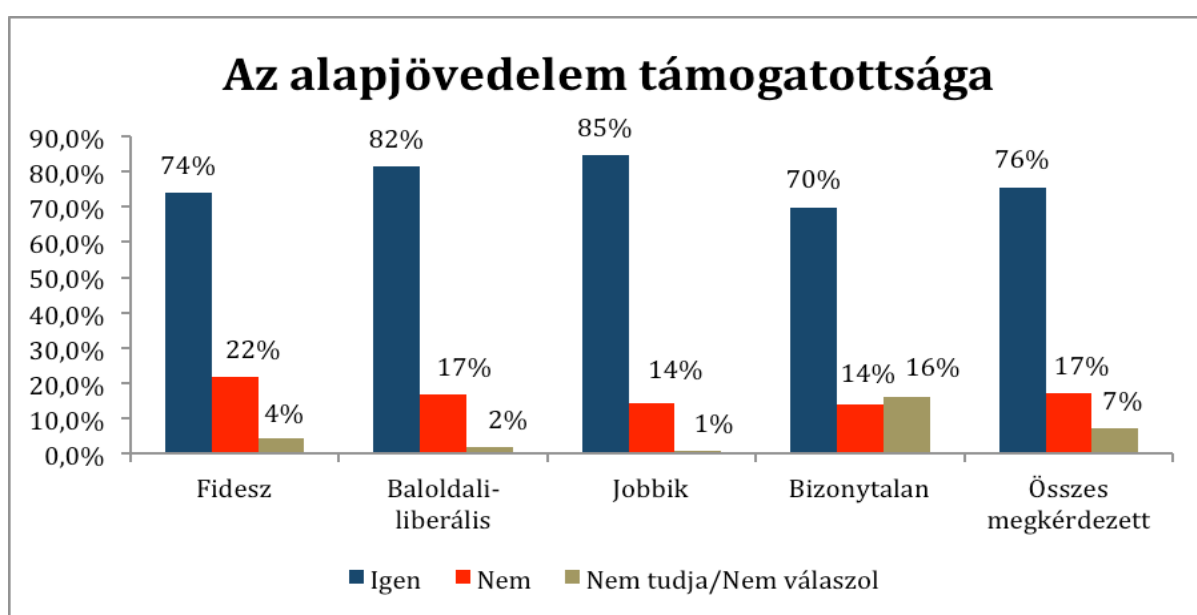
Az alapjövedelem bevezetésével a válaszadók túlnyomó többsége, 76%-a egyet ért, az ellenzők aránya pedig 17%-os. A kérdésről láthatóan kiforrott véleménye van a hazai társadalomnak, hiszen a megkérdezettek csupán 7%-a nem tudott vagy nem akart válaszolni a kérdésre. A szociálpolitikai intézkedés támogatottsága emellett nagyban független a pártpreferenciától és a politikai véleménytől. Bevezetése minden párt támogatói között többséget élvez, de még a pártot választani nem tudó vagy nem akaró szavazókorú lakosság körében is 60 – 75% felett alakul azok aránya, akik pozitívan viszonyulnak a kérdéshez. Foglalkozási csoportokra vetítve az inaktív rétegek, például diákok, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülők és nyugdíjasok az átlagnál nagyobb mértékben szimpatizálnak az alapjövedelem bevezetésével, míg az értelmiségi és irodai munkakörben dolgozók, valamint középvezetői–menedzseri réteg az összes válaszadóhoz képest kevésbé fogadná szívesen az intézkedés megvalósulását. Ugyanakkor még az utóbbi csoportban is relatív többségi támogatást élvez az alapjövedelem.

EREDMÉNYEK ¹

Az alapjövedelem támogatottságát a teljes népességen belül, valamint külön is vizsgáltuk a különböző pártpreferenciával ill. kormányzati preferenciával bíró csoportok között. Utóbbi oka, hogy a választások során nem csak a pártszimpátiáját fejezi ki a választó, de arról is dönteni kíván, hogy milyen összetételű legyen a kormány. A választó szintjén mindez nem feltétlen van teljesen összhangban a párt politikusainak preferenciáival, ráadásul léteznek a baloldali és liberális pártok között átjáró szavazók is. Emellett számos, határozott politikai véleménnyel és részvételi aktivitással bíró szavazó esetén mérhető a kormánnyal való elégedetlenség is, ami ugyanakkor nem feltétlen jelenik meg pártválasztásként is.

¹ A kutatás 1000 fő személyes megkérdezésével készült, nem, életkor, végzettség és településtípus szerint reprezentatív az ország egészére nézve.

A mintába került szavazópolgárok 76%-a egyetértett azzal, hogy a magyar államnak minden polgára számára biztosítania kellene egy létbiztonságot garantáló alapjövedelmet. Az ellenzők aránya ugyanekkor 17% volt, míg 7% nem tudott, vagy nem akart állást foglalni a kérdésben. A kormányzati preferenciák alapján a legkevésbé a Fidesz-KDNP támogatói lelkesednek az intézkedés iránt, de még körükben is 74% az alapjövedelem bevezetését támogatók aránya és csak 22% az ellenzőké. A kormányon legszívesebben baloldali-liberális pártokat látni akarók körében ugyanez 82, illetve 17 százalék. Némileg meglepő módon ismét a Jobbik kormányzását akaró választók támogatják a legnagyobb mértékben a kérdést, hiszen 85%-uk egyetért az alapjövedelem bevezetésével, és csupán 14%-uk ellenzi azt.

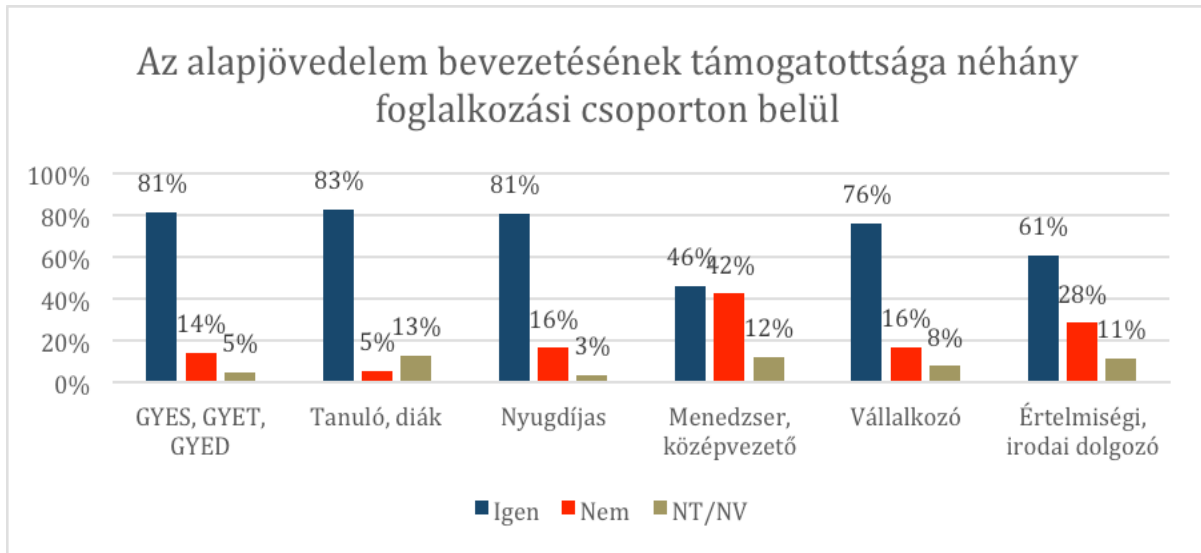

1. ábra: "Egyetért-e azzal, hogy a magyar állam minden polgára számára biztosítson egy, a létbiztonságot garantáló és a kis-közepes fizetéseket is emelő alapjövedelmet?"

Foglalkozási csoportok szerinti bontásban a kormányzati preferenciáknál valamivel nagyobb különbségeket tapasztalunk, de a legtöbb kategórián belül is döntő támogatottsága van az alapjövedelem bevezetésének. Elsőprőr többségben vannak az intézkedés pártolói az inaktívakon belül: a diákoknak például 83 százaléka tartozik ide, miközben az ellenzők aránya csak 5 százalék, de hasonló arányokat láthatunk a nyugdíjasok vagy a gyermeknevelési támogatásban részesülők között is. A munkanélküliek körében 79% támogatja, míg 11% ellenzi az először a Párbeszéd Magyarországgért által felkarolt szociálpolitikai javaslatot.

Hasonlóképpen jelentős mértékben szimpatizálnak az alapjövedelemmel a fizikai munkások, ökölszabályként a munka szakképesítés-igényével csökkenő mértékben. A betanított segédmunkások például 86% – 7% arányban vannak az intézkedés mellett, míg a könnyű fizikai

munkát végző szakmunkások esetén ugyanez az arány 72% – 23%-ra módosul. Az értelmiségi ill. irodai munkakörben dolgozóknak ugyanakkor már csak 61%-a áll a javaslat mellett, miközben 28%-uk kifejezetten ellenzi azt.

2. ábra: "Egyetért-e azzal, hogy a magyar állam minden polgára számára biztosítson egy, a létbiztonságot garantáló és a kis-közepes fizetéseket is emelő alapjövedelmet?"

A legalacsonyabb támogatás a menedzserek és középvezetők körében tapasztalható: körükben szinte fej-fej mellett állnak a kérdésre adott igenek és nemek, jóllehet még itt is az alapjövedelem-pártiak vannak relatív többségben, 46% – 42% arányban. A vállalkozói szférába tartozó válaszadók ugyanakkor (legyen szó alkalmazottakkal vagy annélkül dolgozó vállalkozókról ill. üzletrész-tulajdonosokról) az országos átlagot szinte teljes egészében tükröző, 76 – 16 százalékos arányú támogatásukat fejezték ki a kérdés kapcsán. Megjegyzendő, hogy a foglalkozási kategóriák esetén a részminták kis elemszáma nem teszi lehetővé, hogy statisztikailag robusztus következtetéseket vonjunk le, a közhangulat irányát ill. az ellentétes véleménnyel bírók egymáshoz viszonyított arányát ugyanakkor jól tükrözik.